

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2024 m. gruodžio 16 d. Nr. 21RE2-289 (AG2-243/16-2024)

Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Vilijos Astrauskienės, Lauros Bernikienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja) ir Ingos Drąsutavičienės,

2024 m. gruodžio 16 d. Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos X. Y. patikslintą skundą atsakovei Palangos miesto savivaldybės administracijai dėl Palangos miesto savivaldybės administracijos Socialinės rūpybos skyriaus 2024 m. spalio 7 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto vandens išlaidų kompensacijas“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Komisijoje 2024 m. lapkričio 28 d. priimtas nagrinėti pareiškėjos X. Y. patikslintas skundas atsakovei Palangos miesto savivaldybės administracijai (b. l. 28), kuriuo prašoma:

1) panaikinti Palangos miesto savivaldybės administracijos Socialinės rūpybos skyriaus 2024 m. spalio 7 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto vandens išlaidų kompensacijas“ (toliau – ir Sprendimas);

2) įpareigoti Palangos miesto savivaldybės administracijos Socialinės rūpybos skyrių iš naujo išnagrinėti pareiškėjos 2024 m. rugsėjo 10 d. prašymą-paraišką socialinei paramai gauti Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Prašymas).

Patikslintame skunde pareiškėja nurodo, kad ji socialinės paramos šeimai informacinėje sistemoje (toliau – ir SPIS) 2024 m. rugsėjo 10 d. pateikė Prašymą dėl kompensacijų už būsto šildymą, karšto vandens išlaidas skyrimo (toliau – ir Kompensacijos). Mano, jog atsakovė priėmė neteisėtą Sprendimą atsisakyti suteikti Kompensacijas motyvuojant tuo, kad turto vertė viršija nustatytą turto normatyvą. Paaiškina, jog 2024 m. vasario 23 d. dovanojimo sutartimi, padovanojo savo turėtą turtą – namą, adresu (duomenys neskelbtini), savo sūnui Z. Y. Dovanojimo sutartis yra patvirtinta notaro, yra teisėta. Taigi, nuo šios datos nekilnojamojo turto objektas – namas, nebeprisiklauso pareiškėjai, todėl neturi būti vertinamas sprendžiant dėl teisės į Kompensaciją Prašyme nurodytu laikotarpiu. Tačiau atsakovė šį namą priskaičiuoja kaip pareiškėjos turtą ir sprendžia, jog teisės į Kompensacijas pareiškėja neturi. Prašo peržiūrėti Sprendimą, atsižvelgiant į turimą turtą (butas) ir suteikti Kompensaciją už buto šildymą.

Atsakovė Palangos miesto savivaldybės administracija 2024 m. gruodžio 5 d. pateikė atsiliepimą, kuriuo prašo pareiškėjos patikslintą skundą atmesti kaip nepagrįstą (b. l. 39–42).

Nurodo, jog Sprendimas neturi esminių trūkumų, sudarančių savarankiško ir pakankamo pagrindo jį pripažinti neteisėtu ir panaikinti. Tai, kad pareiškėjos netenkina skundžiamo Sprendimo turinys, nedaro Sprendimo neteisėtu, nepagrįstu ir naikintinu. Sprendimas atitinka Viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir VAI) 10 straipsnio 5 dalyje administraciniam sprendimui

keliamus reikalavimus – surašytas aiškiai, nurodytos atsisakymo skirti socialinę paramą priežastys, teisiniai ir faktiniai pagrindai, priimtas įgalioto asmens, nurodyta jo apskundimo tvarka. Ginčijamas Sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas, priimtas vadovaujantis įstatymais.

Argumentuoja, jog Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo (toliau – ir PSPNGĮ) 25 straipsnio 3 punkte įtvirtinta imperatyvi piniginę socialinę paramą gaunančių asmenų pareiga – per mėnesį pranešti apie materialinės padėties pasikeitimą ar atsiradusias aplinkybes, turinčias įtakos teisei į piniginę socialinę paramą arba piniginės socialinės paramos dydžiui. Pabrėžia, jog pareiškėja 2024 m. vasario 23 d. sudariusi nekilnojamojo turto objektų dovanojimo sutartį, neinformavo savivaldybės administracijos apie materialinės padėties pasikeitimą. Teigia, jog pačios šalys žemės sklypą ir namą, adresu (duomenys neskelbtini), įsivertino 67 000 Eur suma, nors Registrų centro pažymoje apie turto vertę pastato vertė nurodyta 20 900 Eur. Būtent dovanojamo turto vertė, nurodyta dovanojimo sutartyje – 67 000 Eur, ir turėjo įtakos tam, jog pareiškėja prašomu laikotarpiu negali gauti Kompensacijų. Atsižvelgus į pareiškėjos sūnui dovanoto turto vertę bei vadovaujantis PSPNGĮ 7 straipsnio 1 dalies 1 punktu, pagrįstai nuspręsta, jog pareiškėja teisės į Kompensacijas neturi. Pažymi, jog vadovaujantis teisės aktais sekantis turto vertinimas bus atliekamas po 12 mėnesių, tad pareiškėja teisę į piniginę socialinę paramą, nesant kito pasikeitimo vertinant pareiškėjos turta, įgis tik nuo 2025 m. rugsėjo 1 d.

Dėl pareiškėjos reikalavimo įpareigoti atsakovę iš naujo išnagrinėti Prašymą, pabrėžia, jog Komisija gali įpareigoti viešojo administravimo subjektą atlikti veiksmus, jeigu skundžiamas Sprendimas būtų pripažintas neteisėtu, tačiau negali įpareigoti priimti konkretaus turinio administracinį sprendimą. Todėl net ir panaikinus Sprendimą, nereiškia, jog atsakovė priimtų naują sprendimą ir tenkintų Prašymą.

Mano, kad pareiškėja praleido 1 mėnesio Sprendimo apskundimo terminą, nes skundžiamas Sprendimas kartu su 2024 m. spalio 18 d. raštu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl priimto sprendimo“ (toliau – ir Raštas) buvo pateikti 2024 m. spalio 18 d., o pareiškėja patikslintą skundą Komisijai pateikė tik 2024 m. lapkričio 27 d., todėl reikalauti panaikinti Sprendimą pareiškėja negali.

Bylos šalys tinkamai informuotos apie posėdžio vietą ir laiką (b. l. 30–34). Pareiškėja ir atsakovė prašė bylą nagrinėti rašytinio proceso tvarka (b. l. 28, 42). Atsižvelgiant į bylos šalių valią, byla išnagrinėta rašytinio proceso tvarka.

Patikslintas skundas tenkintinas.

Nagrinėjamas administracinis ginčas kilo dėl Palangos miesto savivaldybės administracijos Socialinės rūpybos skyriaus vedėjos 2024 m. spalio 7 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto vandens išlaidų kompensacijas“ (minėta, toliau – ir Sprendimas), kuriuo pareiškėjai neskirtos Kompensacijos už laikotarpį nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. iki 2025 m. balandžio 30 d., teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Rašytine bylos medžiaga nustatyta, jog 2024 m. rugsėjo 10 d. per SPIS pareiškėja pateikė prašymą-paraišką socialinei paramai gauti Nr. (duomenys neskelbtini), prašydama už laikotarpį nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. iki 2025 m. balandžio 30 d. skirti Kompensacijas (b. l. 66–74).

Palangos miesto savivaldybės administracijos Socialinės rūpybos skyrius 2024 m. spalio 7 d. surašė Išvadą dėl teisės į piniginę socialinę paramą Nr. (duomenys neskelbtini), kurioje nurodė apskaičiuoto deklaruoto turto vertę – 115300,00 Eur. Nurodyta, jog nustatytas bendras turto vertės normatyvas – 113980,00 Eur. Pažymėta, jog pareiškėja neturi teisės į piniginę socialinę paramą, nes deklaruoto turto vertė viršija nustatytą turto vertės normatyvą (b. l. 44).

Palangos miesto savivaldybės administracijos Socialinės rūpybos skyrius 2024 m. spalio 7 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto vandens išlaidų kompensacijas“ (b. l. 4) nusprendė, jog pareiškėja, kaip vienas gyvenantis asmuo, neturi teisės į būsto šildymo, karšto vandens išlaidų kompensacijas laikotarpiu nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. iki 2025 m. balandžio 20 d. Sprendimo teisiniu pagrindu nurodyta PSPNGĮ 7 straipsnio 1 dalis, Piniginės socialinės paramos teikimo tvarkos aprašas, patvirtintas Palangos miesto savivaldybės tarybos 2023

m. spalio 5 d. sprendimo Nr. T2-254 „Dėl piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams“ 1 punktu (toliau – ir Aprašas).

Apie priimtą Sprendimą Palangos miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius informavo pareiškėją 2024 m. spalio 18 d. raštu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl priimto sprendimo“ (minėta, toliau – ir Raštas, b. l. 2–3). Rašte paaiškintas teisinis reguliavimas, nurodyta PSPNGĮ 7 straipsnio 1 dalis, numatanti, jog bendrai gyvenančių asmenų nuosavybės teise turimo turto, nurodyto PSPNGĮ 14 straipsnyje, vertė neturi viršyti turto vertės normatyvo. Pažymėta, jog vadovaujantis PSPNGĮ 20 straipsnio 4 dalimi įvertinta turto vertė, einančio prieš prašymo-paraiškos pateikimo mėnesį, paskutinę dieną ir nustatyta, kad turimo turto vertė viršija nustatytą turto vertės normatyvą. Paaiškinta, jog vadovaujantis PSPNGĮ 14 straipsnio 2 dalimi, į asmens turtą įskaitoma per pinigines socialinės paramos teikimo laikotarpį, praėjusį nuo paskutinio duomenų apie turtą pateikimo (turimo turto vertinta 2023 m. spalio 5 d.), perleisto nuosavybėn kitam asmeniui, kuri nenurodoma kaip asmens nuosavybėn įgyto naujo turto vertė ar gaunamos pajamos. Akcentuota, jog jei nebus kito pasikeitimo vertinant pareiškėjos nuosavybės teise turimą turtą, teisę į pinigine socialinę paramą pareiškėja įgis nuo 2025 m. rugsėjo 1 d.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (minėta, toliau – ir VAI), Lietuvos Respublikos pinigines socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas (minėta, toliau – ir PSPNGĮ), Piniginės socialinės paramos teikimo tvarkos aprašas, patvirtintas Palangos miesto savivaldybės tarybos 2023 m. spalio 5 d. sprendimo Nr. T2-254 „Dėl piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams“ 1 punktu (minėta, toliau – ir Aprašas), Nepasiturinčių gyventojų, kurie kreipėsi dėl piniginės socialinės paramos, turto vertės nustatymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. A1-369/1K-174 „Dėl nepasiturinčių gyventojų, kurie kreipėsi dėl piniginės socialinės paramos, turto vertės nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – ir Metodika), ir kiti teisės aktai.

Viena iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų yra socialinės pašalpos ir kompensacijų, numatytų PSPNGĮ, teikimas (Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 43 punktas).

PSPNGĮ, nustatančio pinigines socialinės paramos teikimo principus, finansavimo šaltinius, pinigine socialinę paramą gaunančių asmenų teises ir pareigas, taip pat pinigines socialinės paramos, teikiamos nepasiturintiems gyventojams, kai suaugęs asmenys yra išnaudoję visas kitų pajamų gavimo galimybes, rūšis, jų dydžius ir teikimo sąlygas, 5 straipsnis išskiria dvi socialinės paramos rūšis – socialinę pašalpą, kurios gavimo sąlygos įtvirtintos 8 straipsnyje, bei būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijas, kurių gavimo sąlygos nustatytos minėto įstatymo 7 straipsnyje. PSPNGĮ 4 straipsnio 1 dalis numato, jog pinigine socialinę paramą savivaldybės teikia vykdydamos savarankiškąją savivaldybių funkciją, kuri yra finansuojama iš savivaldybių biudžetų lėšų.

Pagal PSPNGĮ 7 straipsnio 1 dalį, gyvenamąją vietą būste deklaruojantys arba būstą nuomojantys bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į kompensacijas, jeigu kreipimosi dėl kompensacijų metu atitinka visus šiuos reikalavimus: 1) bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnyje, vertė neviršija turto vertės normatyvo. Jeigu bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnyje, vertė viršija turto vertės normatyvą, nustatant teisę į kompensacijas, kai kreiptasi pirmą kartą arba praėjus ne mažiau kaip 24 mėnesiams nuo paskutinio mėnesio, už kurį kompensacijos buvo paskirtos, šis reikalavimas 3 mėnesius netaikomas; 2) kiekvienas vyresnis kaip 18 metų bendrai gyvenantis asmuo, vienas gyvenantis asmuo arba vaikas (įvaikis) nuo 16 iki 18 metų atitinka bent vieną iš šio įstatymo 8 straipsnyje nurodytų sąlygų, kurioms esant bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į pinigine socialinę paramą; 3) įsiskolinusieji už būsto šildymą ir (ar) karštą vandenį, ir (ar) geriamąjį vandenį su energijos, kuro, vandens tiekėjais yra sudarę sutartį (sutartis) dėl dalies skolos apmokėjimo, kas mėnesį gražinant ne daugiau kaip 20 procentų bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamų, arba teismas yra priteisęs apmokėti skolą.

Nagrinėjama ginčui aktualus PSPNGĮ 7 straipsnio 1 dalies 1 punktą. Ši blanketinė teisės norma nukreipia į minėto įstatymo 14 straipsnį, kuris pateikia baigtinį sąrašą asmens nuosavybės teise turimo turto, kuris įskaitomas į bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens turtą, skiriant piniginę socialinę paramą, į jį patenka ir statiniai (14 straipsnio 1 dalies 1 punktą). *Į bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens turtą įskaitoma per pinigines socialinės paramos teikimo laikotarpį, praėjusį nuo paskutinio duomenų apie turtą pateikimo, perleisto nuosavybėn kitam asmeniui šio straipsnio 1 dalies 1–8 punktuose nurodyto turto arba jo dalies vertė, kuri nenurodoma kaip bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybėn įsigyto naujo turto vertė ar gautos pinigines lėšos (14 straipsnio 2 dalis).*

Turto vertės normatyvo piniginei socialinei paramai gauti apskaičiavimas reglamentuotas PSPNGĮ 16 straipsnyje, kuriame nurodyta, kad šio įstatymo 15 straipsnyje nurodytas kiekvieno tipo (būsto ir žemės ploto) nekilnojamojo turto vertės normatyvas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui nustatomas atitinkamo tipo nekilnojamojo turto ploto normatyvą dauginant iš prašymą-paraišką pateikusių asmens deklaruotos gyvenamosios vietos ar vietos, kurioje nuomojamas būstas, nekilnojamojo to tipo turto ploto vieneto normatyvinės vertės, o kai neturi gyvenamosios vietos, – savivaldybės, kurios teritorijoje gyvena, nekilnojamojo to tipo turto ploto vieneto žemiausios normatyvinės vertės (16 straipsnio 1 dalis); šio įstatymo 15 straipsnyje nurodyto kiekvieno tipo nekilnojamojo turto ploto vieneto normatyvinę vertę nustato ir valstybės įmonės Registrų centro interneto svetainėje skelbia valstybės įmonė Registrų centras pagal kiekvienų metų sausio 1 dieną vidutines nekilnojamojo turto rinkos vertes Lietuvos miestuose ir savivaldybių centruose bei kitose savivaldybių teritorijose (16 straipsnio 2 dalis); nekilnojamojo turto vertės normatyvas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui apskaičiuojamas sudedant abiejų tipų (būsto ir žemės ploto) nekilnojamojo turto normatyvines vertes (16 straipsnio 3 dalis); kilnojamojo turto, vertybinių popierių ir pajų vertės normatyvas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui apskaičiuojamas sudedant 20 valstybės remiamų pajamų dydžių vienam, vyresniam kaip 18 metų, bendrai gyvenančiam asmeniui arba vienam gyvenančiam asmeniui, 15 valstybės remiamų pajamų dydžių kiekvienam kitam, vyresniam kaip 18 metų, bendrai gyvenančiam asmeniui ir 10 valstybės remiamų pajamų dydžių kiekvienam vaikui (įvaikiui) iki 18 metų (16 straipsnio 4 dalis); piniginių lėšų, nurodytų šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 8 punkte, normatyvas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui apskaičiuojamas sudedant 15 valstybės remiamų pajamų dydžių vienam, vyresniam kaip 18 metų, bendrai gyvenančiam asmeniui arba vienam gyvenančiam asmeniui, 10 valstybės remiamų pajamų dydžių kiekvienam kitam, vyresniam kaip 18 metų, bendrai gyvenančiam asmeniui ir 5 valstybės remiamų pajamų dydžius kiekvienam vaikui (įvaikiui) iki 18 metų (16 straipsnio 5 dalis); turto vertės normatyvas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui apskaičiuojamas sudedant nekilnojamojo turto vertės normatyvą, nurodytą šio straipsnio 3 dalyje, kilnojamojo turto, vertybinių popierių ir pajų vertės normatyvą, nurodytą šio straipsnio 4 dalyje, ir piniginių lėšų normatyvą, nurodytą šio straipsnio 5 dalyje (16 straipsnio 6 dalis).

Kreipimosi dėl pinigines socialinės paramos tvarka nustatyta PSPNGĮ 20 straipsnyje. Prašymas dėl pinigines socialinės paramos pateikiamas savivaldybės administracijai pagal asmens deklaruotą gyvenamąją vietą (1 dalis), pateikiami prašymo priedai. Vienas iš imperatyvių reikalavimų – pateikti duomenis apie turimą turtą. Pagal PSPNGĮ 20 straipsnio 4 dalį, prašymą-paraišką pateikęs asmuo pateikia duomenis apie mėnesio, einančio prieš prašymo-paraiškos pateikimo mėnesį, paskutinę dieną turimą turtą, nurodytą šio įstatymo 14 straipsnyje, ir tai patvirtinančius dokumentus, išskyrus atvejus, kai savivaldybės administracija duomenis gauna iš valstybės ir žinybinių registrų bei valstybės informacinių sistemų. Šie duomenys, jeigu nėra pasikeitimų, pateikiami kas 12 mėnesių. Šiam terminui pasibaigus, socialinės paramos teikimo laikotarpiu iki paramos teikimo laikotarpio pabaigos naujų duomenų apie turimą turtą pateikti nereikia. Piniginę socialinę paramą gaunantys nepasiturintys gyventojai privalo per mėnesį pranešti apie materialinės padėties pasikeitimą ar atsiradusias aplinkybes, turinčias įtakos teisei į piniginę socialinę paramą arba pinigines socialinės paramos dydžiui (PSPNGĮ 25 straipsnio 1 dalies 3 punktą).

Aprašo 9 punkte numatyta analogiška nuostata, kaip ir PSPNGĮ 20 straipsnio 4 dalyje. Prašymą-paraišką pateikęs asmuo pateikia duomenis apie mėnesio, einančio prieš prašymo-paraiškos pateikimo mėnesį, paskutinę dieną turimą turtą, nurodytą Įstatymo 14 straipsnyje, ir tai patvirtinančius dokumentus, išskyrus atvejus, kai Socialinės rūpybos skyrius duomenis gauna iš valstybės ir žinybinių registų bei valstybės informacinių sistemų. Šie duomenys, jeigu nėra pasikeitimų, pateikiami kas 12 mėnesių. Šiam terminui pasibaigus, piniginės socialinės paramos teikimo laikotarpiu iki paramos teikimo laikotarpio pabaigos naujų duomenų apie turimą turtą pateikti nereikia. Pagal Aprašo 11 punktą, turto, nurodyto PSPNGĮ 14 straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose, vertę Socialinės rūpybos skyrius nustato, vadovaudamasis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos parengta metodika ir Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintomis žemės ūkio produkcijos sąlyginėmis vertėmis.

Apibendrinant aukščiau nurodytą teisinį reguliavimą sprendžiamas, kad asmens teisei į piniginę socialinę paramą atsirasti būtina sąlyga – nuosavybės teise turimo turto, nurodyto PSPNGĮ 14 straipsnyje, vertė neturi viršyti turto vertės normatyvo. Administracija, nustačiusi, kad asmens, prašančio suteikti piniginę socialinę paramą, nuosavybės teise turimo turto, nurodyto PSPNGĮ 14 straipsnyje, vertė viršija turto vertės normatyvą, kompensacijų neteikia, išskyrus numatytas išimtis.

Ginčas tarp šalių iš esmės kyla dėl pareiškėjos atitikties PSPNGĮ 7 straipsnio 1 dalies 1 punkte numatytam reikalavimui, t. y. ar pareiškėjos nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnyje, vertė neviršija turto vertės normatyvo. Šiuo aspektu byloje sprendžiama, ar atsakovė, sprendžiamas dėl pareiškėjos teisės į piniginę socialinę paramą, pagrįstai į pareiškėjos bendrą turtą įskaitė ir namo bei žemės sklypo, adresu (duomenys neskelbtini), kuris pagal bylos duomenis 2024 m. vasario 23 d. dovanojimo sutartimi, padovanotas pareiškėjos sūnui Z. Y. (b. l. 6–14), vertę.

Komisijos vertinimu atsakovė pagrįstai į bendro turto vertę įskaitė ir gyvenamojo namo bei žemės sklypo, (duomenys neskelbtini), vertę. Tokia išvada daroma sistemiškai vertinant PSPNGĮ 20 straipsnio 4 dalies, 14 straipsnio 2 dalies nuostatas. Minėta, jog įstatymų leidėjas imperatyviai numatė, jog į bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens turtą įskaitoma per piniginės socialinės paramos teikimo laikotarpį, praėjusį nuo paskutinio duomenų apie turtą pateikimo, perleisto nuosavybėn kitam asmeniui šio straipsnio 1 dalies 1–8 punktuose nurodyto turto arba jo dalies vertė, kuri nenurodoma kaip bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybėn įsigyto naujo turto vertė ar gautos piniginės lėšos (14 straipsnio 2 dalis). Nagrinėjamu atveju pareiškėjai buvo teikiama piniginė socialinė parama pagal 2023 m. spalio 5 d. prašymą-paraišką, nes nustatyta, jog deklaruoto turto vertė neviršija nustatyto turto normatyvo. Kompensacijos paskirtos laikotarpiu nuo 2023 m. spalio – 2024 m. balandžio mėn. (b. l. 43, 55). Pagal Nekilnojamųjų daiktų dovanojimo sutartį pareiškėja žemės sklypą su pastatu – gyvenamuoju namu, (duomenys neskelbtini), perleido sūnui Z. Y., turto vertė šalių įvertinta 67 000 Eur. Ginčo, dėl aplinkybės, kad pareiškėja, ankstesniu laikotarpiu gaudama piniginę socialinę paramą, pranešė atsakovei apie materialinės padėties pasikeitimą, byloje nėra. Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašė (b. l. 35–38) minėto turto vidutinė rinkos vertė nurodyta 35400 Eur (žemės sklypo) ir 21300 Eur (pastato), viso 56 700 Eur. Vidutinės rinkos vertės nustatymo data – 2024 m. vasario 22 d.

Metodika yra taikoma nustatant nepasiturinčių gyventojų, kurie kreipėsi dėl piniginės socialinės paramos, nuosavybės teise turimo turto vertę (1 punktas). Asmens, kuris kreipiasi dėl piniginės socialinės paramos, prašymo-paraiškos piniginei socialinei paramai gauti SP-4 formos, patvirtintos Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. A1-183 „Dėl kai kurių socialinei paramai gauti reikalingų formų patvirtinimo“ (toliau – prašymas-paraiška), 3 priede nurodyto *nekilnojamojo turto vertė nustatoma sumuojant visas nekilnojamojo turto (statinių, įskaitant nebaigtų statyti ir rekonstruojamų, bei žemės ir vandens telkinių) vidutinės rinkos vertes*, taip pat nekilnojamojo turto registre užfiksuotas indeksuotas miško medynų vertes, galiojančias prašymo-paraiškos pateikimo dieną (2 punktas). Metodikos 3 punkte nustatyta, kad siekiant nustatyti pareiškėjo teisę į piniginę socialinę paramą, piniginę socialinę paramą teikianti institucija ar įstaiga pareiškėjo pateiktame prašyme-paraiškoje nurodytus duomenis apie administracinės, maitinimo, paslaugų, prekybos, viešbučių, poilsio, gydymo, kultūros, mokslo ir

sporto, gyvenamosios, sodų, garažų (automobilių garažų, atvirų ar uždarų požeminių, antžeminių automobilių saugyklų, elingų) paskirties ir pagalbinio ūkio (namų ūkio pastatų, esančių privačiame namų valdos žemės sklype, ūkininko sodybos žemės ūkio paskirties žemės sklype, sodo sklype ir skirtų ten gyvenančių žmonių būtiniausioms nuolatiniams reikmėms) statinius, žemės sklypus palygina su valstybės įmonėje Registrų centre (toliau – Registrų centras) esamais duomenimis apie pareiškėjo nekilnojamąjį turtą ir šio turto vidutinę rinkos vertę. Registrų centre esamus duomenis piniginei socialinę paramą teikiančios institucijos ar įstaigos valstybės tarnautojas ar darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, nagrinėjantis prašymą-paraišką, atspausdina ir patvirtina savo parašu. Kito Metodikos 3 punkte nenurodyto įregistruoto nekilnojamojo turto vertė nustatoma pagal Registrų centro išduotame nekilnojamojo turto registro išraše nurodytą aktualią vidutinę rinkos vertę (4 punktas).

Komisija, įvertinusi Išvadoje nurodytus duomenis, kurie iš esmės buvo pagrindas pareiškėjai neteikti piniginės socialinės paramos, atsakovės rašytinius paaiškinimus (b. l. 64–65) sprendžia, jog nėra aišku, kodėl ginčo žemės sklypo ir pastato vertė apskaičiuota ne pagal VI Registro centro išraše nurodytą vidutinę rinkos vertę (2024 m. vasario 22 d.), bet pagal dovanojimo sutartyje numatytą vertę. Be kita ko, pareiškėja šį turtą padovanojo, vadinasi neįgijo, o jį perleido. Ta aplinkybė, kad jei turtas nebūtų buvęs padovanotas ir priklausęs pareiškėjai, atsakovė būtų jį įtraukusi į bendro turto vertę, nustatomą pagal Metodikos 3 punktą, reiškia, kad pareiškėja būtų patekusį į asmenų, turinčių teisę gauti piniginę socialinę paramą, ratą, nes turto vertė nebūtų viršijusi 113980,00 Eur. Nagrinėjamu atveju, turto vertė, kuri nurodyta dovanojimo sutartyje 67000 Eur iš esmės lėmė Sprendimo priėmimą. Komisijos vertinimu, atsakovė nepagrįstai sprendama dėl pareiškėjos teisės į piniginę socialinę paramą, turto vertę nustatė ne pagal Registrų centre numatytą vidutinę rinkos vertę taip, kaip to reikalauja Metodikos nuostatos, o pagal dovanojimo sutarties šalių nurodytą vertę – 67 000 Eur. Toks iš esmės neteisingas turto vertės apskaičiavimas eliminavo pareiškėjos teisę į piniginę socialinę paramą, kas nagrinėjamu atveju negali būti laikoma teisingu sprendimu.

Be kita ko, atsakovė, nagrinėdama Prašymą, net jei ir būtų teisingai nustačiusi pareiškėjos neatitiktį PSPNGĮ 7 straipsnio 1 dalies 1 punkto reikalavimui, jį galėjo svarstyti pagal PSPNGĮ 23 straipsnio 3 dalies, Aprašo 51 punkto nuostatas. Šios nuostatos numato, jog patikrinus bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens gyvenimo sąlygas ir surašius buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktą, savivaldybės administracijai suteikiama teisė savivaldybės tarybos nustatyta tvarka skirti kompensacijas, jeigu išlaidos už būsto šildymą, už faktinį geriamojo vandens ir (ar) karšto vandens kiekį atitinka šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytus kompensuojamus dydžius, tačiau bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo neatitinka šio įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1 ar 2 punkte nustatytų reikalavimų. Taigi, minėtose nuostatose numatyta teisė atsakovei skirti būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijas netaikant PSPNGĮ 7 straipsnio 1 dalies 1 punkto nustatytų reikalavimų dėl turto vertės normatyvo. Byloje duomenų, kad atsakovė pagal minėtas nuostatas svarstė pareiškėjos Prašymą, nėra.

VAĮ 3 straipsnis numato, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiame straipsnyje įtvirtintais principais, tarp jų – išsamumo principu, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nuroydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį.

Sprendžiant dėl skundžiamo administracinio sprendimo teisėtumo, vertinama jo atitiktis VAĮ 10 straipsnyje administraciniam sprendimui keliamų reikalavimų atžvilgiu, o konkrečiai 5 dalies 5 ir 6 punktuose nurodytų reikalavimų administraciniame sprendime nurodyti teisinį ir faktinį pagrindus bei administracinį sprendimą pagrįsti jo priėmimą sąlygojusiais motyvais.

Nagrinėjamos ginčo situacijos atžvilgiu sprendžiama, kad atsakovė ne tik priėmė nemotyvuotą ir teisiniu bei faktiniu pagrindu nepagrįstą administracinį sprendimą, tačiau atsakovės veikimas, sprendžiant klausimą dėl pareiškėjos teisės į piniginę socialinę paramą, iš esmės nesiderina nei su viešojo administravimo subjektų veikloje taikomu gero viešojo administravimo principu, o taip pat neatitinka ir teisingumo principo. Ne kiekvienas viešojo administravimo subjekto priimtas administracinis sprendimas yra laikomas teisingu. Vadovaujantis Lietuvos vyriausiojo

administracinio teismo praktikoje pateikiamais išaiškinimais, šiuolaikinė teisės samprata remiasi aiškiu teisės ir įstatymo skyrimu, pripažįstant teisę fundamentalesniu dalyku negu įstatymas; jeigu teisė tapatinama su įstatymu, tai teisės praktikos požiūriu pirmenybė būtų teikiama ne teisingumui, o teisėtumui. Formalus įstatymų taikymas nulemtų teisėtą sprendimą, kuris ne visada gali būti teisingas. Turi būti pripažįstamas ne bet koks teisėtumas, o tik teisingumo teisėtumas; tokiu atveju, kai pagal faktines bylos aplinkybes, visuotinai pripažinus teisės principus, akivaizdu, jog sprendimas konkretaus socialinio konflikto atžvilgiu bus formalus, bet neteisingas, būtina pirmumą teikti bendrajai teisės sampratai, nes ne viskas gali būti reglamentuota įstatymų ir tilpti į tam tikras teisės normas (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014 m. birželio 5 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-556-1375/2014; 2023 m. gruodžio 6 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-718-502/2023).

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje taip pat pripažįstama, jog bet kuri valdžios įstaiga yra saistoma bendrųjų bei konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, teisės viršenybės, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.), taip pat gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.) (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2023 m. gruodžio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2226-662/2023).

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje panašaus pobūdžio bylose taip pat akcentuojamas individualus situacijos vertinimas, teisingumo ir protingumo principų reikšmė (2019 m. sausio 4 d. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutartis administracinėje byloje Nr. Nr. A-987-822/2018, 2019 m. gruodžio 18 d. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2503-415/2019).

Komisija, įvertinusi Sprendimo atitiktį VAI 10 straipsnio 5 dalies 5, 6 punktų reikalavimams, sprendžia, jog atsakovė priėmė neteisėtą sprendimą, kuris neatitinka gero viešojo administravimo, teisėtumo principų, nėra tinkamai motyvuotas ir teisiškai pagrįstas. Nagrinėjamu atveju susiklosčiusi tiek teisinė, tiek ir faktinė situacija nesiderina su bendraisiais teisės principais tokiais, kaip teisingumas, sąžiningumas ir protingumas. Minėti skundžiamo Sprendimo turinio trūkumai laikytini esminiais, nulėmusiais neobjektyvaus ir nepagrįsto Sprendimo priėmimą, todėl Palangos miesto savivaldybės administracijos Socialinės rūpybos skyriaus 2024 m. spalio 7 d. sprendimas Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto vandens išlaidų kompensacijas“ naikintinas.

Pasisakant dėl atsakovės atsiliepime nurodyto argumento, jog pareiškėja praleido Sprendimo apskundimo terminą, atkreiptinas dėmesys, jog ginčo dėl aplinkybės, kad pareiškėja Sprendimą su Raštu gavo 2024 m. spalio 18 d., nėra. Pareiškėja skundą Komisijai pateikė 2024 m. lapkričio 5 d. (b. l. 1), tačiau skundas neatitiko Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo (toliau – ir IAGNTĮ) 7 straipsnio 2 dalies 8 punkto reikalavimo (pareiškėja skundu formulavo reikalavimą panaikinti ne Sprendimą, bet Raštą), todėl Komisijos 2024 m. lapkričio 6 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) nustatytas terminas pašalinti skundo trūkumus (b. l. 17–18). Pareiškėjai pakartotinai buvo nustatytas terminas pašalinti skundo trūkumus Komisijos 2024 m. lapkričio 15 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) (b. l. 24–25), kadangi 2024 m. lapkričio 15 d. pateiktas skundas neatitiko IAGNTĮ 7 straipsnio 2 dalies 8 punkto ir 7 straipsnio 6 dalies reikalavimų (b. l. 22). Pareiškėja skundo trūkumus pašalino, pateikdama 2024 m. lapkričio 27 d. patikslintą skundą, kuris Komisijos priimtas nagrinėti 2024 m. lapkričio 28 d. rezoliucija. Vadovaujantis IAGNTĮ 10 straipsnio 4 dalies nuostatomis, kurios numato, jog jeigu pareiškėjas per šioje dalyje nurodytą terminą (14 dienų) pašalina skundo (prašymo) trūkumus, laikoma, kad skundas (prašymas) paduotas pirminio jo pateikimo administracinių ginčų komisijai dieną, spręstina, jog pareiškėja nepraleido IAGNTĮ 8 straipsnio 1 dalyje numatyto 1 mėnesio skundo padavimo Komisijai termino, todėl atsakovės argumentai dėl termino skundui paduoti praleidimo atmestini kaip nepagrįsti.

Konstitucinis atsakingo valdymo principas lemia tai, kad administracinis teismas (atitinkamai, Komisija) negali perimti viešojo administravimo institucijos funkcijų ir, savarankiškai atlikęs administracinę procedūrą, priimti sprendimo, priskirtino viešojo administravimo institucijos kompetencijai, pagal teismo sprendimo priėmimo metu esamą situaciją, nes tai galėtų pažeisti

konstitucinį valdžių padalijimo principą (LVAT 2012 m. kovo 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-756-1606/2012). Dėl šios priežasties Komisija negali, atsižvelgdama į pareiškėjos turimą turtą ir jo normatyvinę vertę, pareiškėjai suteikti Kompensaciją už buto šildymą. Prašymo nagrinėjimas priskirtinas atsakovės kompetencijai.

Skundžiamo administracinio sprendimo panaikinimas reiškia, kad konkrečiu atveju atkuriamą buvusi iki ginčijamo akto priėmimo padėtis, todėl atsakovei kyla pareiga pakartotinai išnagrinėti pareiškėjos Prašymą.

Nustatytų teisinių ir faktinių aplinkybių pagrindu pareiškėjos patikslintas skundas tenkintinas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

pareiškėjos X. Y. patikslintą skundą tenkinti.

Panaikinti Palangos miesto savivaldybės administracijos Socialinės rūpybos skyriaus 2024 m. spalio 7 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto vandens išlaidų kompensacijas“.

Įpareigoti Palangos miesto savivaldybės administraciją iš naujo išnagrinėti pareiškėjos X. Y. 2024 m. rugsėjo 10 d. prašymą-paraišką socialinei paramai gauti.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Laura Bernikienė

Komisijos narės

Vilija Astrauskienė

Inga Drąsutavičienė